

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

יש לפרסם הסילבוס לפני הרישום לקורסים לפי חוק זכויות
הסטודנט

המחלקה לחינוך תשפ"ג 2022-2023

שם הקורס: פרדיגמות משתנות בחינוך הסביבתי - מדעי

מס' קורס: _____

שם המרצה: אורית בן צבי אסרף
שעות קבלה: 8:00-10:00 בבנין 72, חדר 416 יום ד'

יעדי ההוראה:

להקנות לסטודנטים הכרות מתודולוגית ותאורטית עם היבטים מגוונים של אוריינות סביבתית (Environmental literacy), המהווה את התשתית החינוכית לחינוך לקיימות (Education for Sustainability) ולצדק סביבתי (Environmental equity). הקורס יציג את יעדי החינוך הסביבתי, תוך התבוננות בגישות מרכזיות, כגון הגישה הנאטוראליסטית של שמירת טבע, גישת מדעי הסביבה, הגישה הקהילתית, המבוססת על מקום (Place based education), וכן גישת מערכות כדור הארץ (Earth system approach). הקורס יעסוק בהשקפות (פרדיגמות) השונות ובתפיסות הסביבה ויחסי אדם-סביבה, הנגזרות מהן ובאופן בו מודלים שונים מאפשרים פיתוח של אוריינות מדעית – סביבתית. זאת ועוד, ננסה להמשיג את הזיקה בין חינוך סביבתי, זהות סביבתית ואקטיביזם סביבתי ונדון באתגר של פיתוח אזרחות סביבתית (environmental citizenship). הלמידה בקורס תתבסס על קריאה ביקורתית של מאמרים מחקריים ודיון בהתבסס על דוגמאות לתוכניות מובילות בחינוך הסביבתי מהארץ ומהעולם, אשר פורסמו בכתבי העת בשדה המחקר בחינוך הסביבתי, בקהילה הבינלאומית.

פרשיות לימודים:

- מבוא לפרדיגמות משתנות בחינוך הסביבתי
- איפיון מרכיבי האוריינות הסביבתית
- תיאור מקומו של הצדק הסביבתי במסגרת החינוך לקיימות.
- הגישה הנאטוראליסטית של שמירת טבע,
- גישת מדעי הסביבה, והאתגר בפיתוח אזרחות סביבתית
- גישת מערכות כדור הארץ בחינוך המדעי סביבתי.
- הגישה הקהילתית, וחינוך מבוסס מקום בחינוך הסביבתי
- הזיקה בין חינוך סביבתי, זהות סביבתית ואקטיביזם סביבתי.
- הצגת כתבי העת המובילים בשדה המחקר בחינוך הסביבתי, בקהילה הבינלאומית.

דרישות והרכב ציון הקורס

90% מהציון יתבסס על עבודה שתסכם את תוצרי הלמידה של התנסות מעשית קצרה בפיתוח חומרי למידה על פי עקרונות של מחקר פעולה בשדה החינוכי. נוכחות חובה והשתתפות פעילה הנוכחות במפגשי הקורס הינה חובה ובהתאם לכך אין להחסיר שעורים ללא אישור. 10% מהציון יתבסס על השתתפותכם הפעילה בדיונים ובמטלות.

משקל בציון הסופי ** (יש למחוק את המיותר)

נוכחות	- 10 % חובה
בחנים ***	-
עבודות	- 90 %
מבחנים	-
סיורים	-
סה"כ	- 100%

ציון סופי עובר: 56

***דגשים בעת קורונה:**

אופן ההוראה בקורס - יתכנו שינויים באופן ההוראה בהתאם למצב הקורונה באותה העת ובכפוף להחלטות הממשלה, האוניברסיטה ולשיקול דעת המחלקה.

אופן הערכה בקורס - ככל שלא יתאפשר לקיים בחינות פרונטליות הן עשויות להשתנות למטלות חלופיות. עם זאת, המחלקה תשמור על הרכב הציון בקורס, כך שהמטלה החלופית שתינתן תהיה באותו משקל של המקורית.

רשימה ביבליוגרפית:

עברית

*חומר קריאה בעברית יופיע באתר הקורס.

אנגלית

1. Ben-Zvi Assaraf, O., and Orion, N. 2005. Development of System Thinking Skills in the Context of Earth Systems Education. *Journal of Research in Science Teaching*, 42, 518-560.
2. Ben-Zvi Assaraf, O., Eshach, H., Orion, N., & Alamour, Y. (2012). Cultural differences and students' spontaneous models of the water cycle: A case study of Jewish and Bedouin children in Israel. *Cultural Studies of Science Education*, 7(2), 451-477.
3. Brody, M. S., Dillon, J., & Wals, A. E. (2013). International handbook of research on environmental education (p. 592). R. B. Stevenson (Ed.). New York: Routledge.
4. Dunlap, R. E. 2008. The New Environmental Paradigm Scale: From marginality to worldwide use. *The Journal of Environmental Education*, 40 (1), 3-18.
5. Goldman, D., Pe'er, S., & Yavetz, B. (2017). Environmental literacy of youth movement members—is environmentalism a component of their social activism?. *Environmental Education Research*, 23(4), 486-514.
6. Goldman, D., Pe'er, S., & Yavetz, B. (2020). Sociocultural anchors for incorporating sustainability in youth movements: Comparison among secular, religious, and ultraorthodox movements. *The Journal of Environmental Education*, 51(3), 183-199.

6. Hadjichambis, A. C., Reis, P., Paraskeva-Hadjichambi, D., Činčera, J., Boeve-de Pauw, J., Gericke, N., & Knippels, M. C. (2020). *Conceptualizing environmental citizenship for 21st century education* (p. 261). Springer Nature.
7. Herman, B. C., Zeidler, D. L., & Newton, M. (2018). Students' Emotive Reasoning Through Place-Based Environmental Socioscientific Issues. *Research in Science Education*, 1-29.
8. Morag, O., & Tal, T. (2012). Assessing learning in the outdoors with the field trip in natural environments (FiNE) framework. *International Journal of Science Education*, 34(5), 745-777.
9. Sedawi, W., Assaraf, O., & Reiss, M. J. (2021). Regenerating our place: Fostering a sense of place through rehabilitation and place-based education. *Research in Science Education*, 51(1), 461-498.
10. Zaradez, N., Sela-Sheffy, R., & Tal, T. (2020). The identity work of environmental education teachers in Israel. *Environmental Education Research*, 26(6), 812-829.

אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.
על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.

**

***